

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka diplomové práce: Bc. Sára Korábová

Název práce: Charakteristika snů u lidí s úzkostí

Vedoucí: doc. PhDr. Marek Preiss, Ph.D.

Oponent: PhDr. et Mgr. Hana Valentová, Ph.D.

Předkládaná práce si klade za cíl prohloubení poznání v oblasti specifík snů u vybrané skupiny osob s úzkostí v komparaci s osobami bez rysové úzkosti. Jedná se o oblast, která je v zahraničních výzkumech podchycena a dlouhodobě zkoumána, nicméně srovnatelný výzkum na české populaci je jistě velmi žádoucí a může poskytnout cenné informace pro komparaci ze stávajícími poznatky v této oblasti. Autorka předpokládá, že výsledky mohou být prakticky využity k včasnému rozpoznání nastupující úzkosti.

V teoretické části práce je evidentní výborná orientace autorky v daném tématu, jednotlivé prameny jsou řádně a četně citovány, je zřejmá bohatá zdrojová základna. Text má převážně podobu obratné kompilace, ale místy ji i přesahuje – autorka ukazuje, že je schopna srovnání více zdrojů, z komparace vyvozuje závěry (např. při srovnání klasifikace úzkostných poruch mezi MKN-10, MKN-11, DSM-5). Teoretický oddíl je přehledně strukturovaný, volba kapitol je přiléhavá k zaměření práce. Autorka se v prvním oddíle věnuje vymezení úzkosti/úzkosti, jednotlivým úzkostným poruchám, přináší přehled nástrojů měření. Dále je pozornost zaměřena na sny, stavy související se sněním, velmi zajímavá je pak kapitola věnovaná přehledu teorií a funkcí snění. Autorka se vyhýbá klasickým koncepcím výkladu snů, které se věnují analýze obsahu a cíli své úsilí v souladu se zaměřením praktické části pouze na představením kvantitativních systémů (Halla a Van de Castla, Schredla) a dotazníků. Za velmi cenné považuji zařazení kapitoly, která uvádí přehled předchozích výzkumů zaměřených na vztah mezi úzkostí a sny a jejich výsledků. Vzhledem k tomu, že v diskusi jsou následně výsledky autorky komparovány s ještě širší množinou výzkumů (např. Demecheva, Beaulieu-Prévost), mohla i tato kapitola mohla být koncipována obsáhleji.

Ve výzkumné části práce autorka velmi přehledně a precizně představuje cíle, výzkumné otázky metody, postup při sběru dat. Celkem pracuje s 36 respondenty „s úzkostí“ a 28 „bez úzkosti“. Výzkumné otázky se týkají předpokládaných rozdílů v oblasti emocí, témat, míry výbavnosti a postoji respondentů ke snům, pro jejich zodpovězení a vyhodnocení vstupních hypotéz bylo

využito STAI, IDEA, snového deníku, obsahových kategorií dle Halla a Van de Castla, připojen byl i závěrečný dotazník – autorka jej sama vytvořila a je velmi zdařilý – doplňuje celý výzkum o zajímavé informace od jejich účastníků. Výsledky podporují některé z autorčích předpokladů – např o rozdílech v emocích, spojených se sny, frekvence výskytu některých obsahových kategorií, jsou detailně komparovány v diskusi, za určitou nevýhodu zvoleného výzkumného designu však považují užší prostor pro jejich interpretaci.

Předložená DP ve všech ohledech splňuje požadavky na daný typ kvalifikační práce, považuji ji za kvalitní a doporučuji k obhajobě

Otázky k obhajobě:

- 1) Uvádíte, že: „respondenti, u nichž akutní úzkost kolísala v průběhu studie, zůstali součástí výzkumu, ale bylo bráno v potaz, že tyto nerovnoměrnosti mohou ovlivnit výsledky“ (s. 40). Jak konkrétně jste s touto skutečností pracovala, kolika osob se výkyvy týkaly?
- 2) Mohla byste popsat, jakou máte konkrétní představu o možnostech využití získaných zjištění pro včasnou detekci počínající úzkosti?

V Praze dne: 17.5.2024